

DRAAGKRACHTMODEL GELDERSE ACHTERHOEK

Th Berentsen

In de Gelderse Achterhoek is een model ontstaan om in de praktijk snel, betrekkelijk eenvoudig en toch doeltreffend de draagkracht van een biotoop te kunnen bepalen op basis van een draagkrachtmodel. Met name de voor velen als gecompliceerd ervaren bestaande draagkrachtmodellen was aanleiding om op een eenvoudiger manier hiermee om te gaan.

Voor een reewildbeheerplan is immers altijd een draagkrachtmodel nodig. Welk model men kiest is van minder belang zolang het maar gebaseerd is op de factoren voedsel, rust en dekking die in een verhouding tot de populatiegrootte in een gebied moeten staan.

Het draagkrachtmodel Gelderse Achterhoek lijkt in eerste instantie misschien wat 'simpel' en in zijn uitwerking 'grof'. Voor een optimaal populatiebeheer met een wetenschappelijke onderbouwing is dit model niet geschikt. Echter in de praktijk blijkt dat iedereen dit model kan begrijpen en hanteren. Hierdoor zal de acceptatie om met een draagkrachtmodel te willen werken alleen maar toenemen wat de uitvoering van het reewildbeheer ten goede komt. Vooral bij meningsverschillen ter plekke, dus in het veld, is dit model uitstekend te hanteren.

DE BASIS.

De basisgedachte bij deze methode is:

Als in een bepaald gebied gedurende een aantal jaren een bepaald aantal reeën onder goede leefomstandigheden kan verblijven, dan zal dat in andere gebieden met dezelfde omstandigheden ook zo zijn.

Zijn de omstandigheden anders dan zal dit gewaardeerd worden aan de hand van een punten systeem.

DE OPZET

Uitgangspunten

Bij dit draagkrachtmodel is uitgegaan van de primaire levensbehoeften van het ree n.l.

- RUST
- VOEDSEL
- DEKKING

Deze worden gewaardeerd over een periode dat er geen hoge gewassen in het veld aanwezig zijn. Globaal vanaf de maand november tot en met mei.

WERKWIJZE

- a. Een beheergebied wordt als geheel beoordeeld of ingedeeld in regio's.
- b. Binnen dit beheergebied of regio wordt een referentiegebied gekozen dat het meest representatief is voor het gehele beheergebied of de gehele regio.
- c. De verantwoordelijken voor het reewildbeheer binnen het gebied, meestal de jachthouder met de (ree)wildbeheercommissie, delen ter plaatse, dus in het veld, dit gebied of regio op in sectoren.
- d. Voor elke sector worden punten gegeven voor factoren
  - rust
  - voedsel (inclusief de directe omgeving)
  - dekking.
- e. Dit aantal punten wordt vermenigvuldigd met de oppervlakte van de sector (zie invulformulier).

- f. Zodra de gehele regio is beoordeeld worden de gegevens van alle sectoren binnen deze regio overgenomen op een verzamelstaat.
- g. Hieruit volgt voor de betreffende regio een aantal reewildpunten.
- h. Vervolgens wordt gekeken naar het aantal reeën dat de laatste 5 jaren hier gemiddeld leefde. Indien de gegevens van de laatste 5 jaren niet bekend zijn kan ook de laatste 3 jaren worden gehanteerd.
- i. Het aantal reewildpunten wordt nu gedeeld door het aantal reeën dat gemiddeld aanwezig was.

VOORBEELD VAN GEBIED-OPDELING

TOTALE BEHEERGEBIED OPGEDEELD IN COMBINATIE 1, 2, 3, 4
 COMBINATIE 3 OPGEDEELD IN DEELGEBIED 1, 2, 3, 4

COMBINATIE 1 [regio]	COMBINATIE 3			
	Deelgebied			
	1	2	3	4
COMBINATIE 2 [regio]	COMBINATIE 4 [regio]			

Uit deze werkwijze **volgt een aantal punten per ree**. Dit is het referentiegetal, het uitgangspunt, voor het gehele beheergebied of regio. Is het werkgebied opgedeeld in jachtcombinaties (regio's) dan worden de andere jachtcombinaties (regio's) elk afzonderlijk op bovenvermelde wijze beoordeeld.

De gevonden reewildpunten worden gedeeld door het aantal punten per ree dat gevonden is in het referentiegebied. Hieruit volgt het aantal reeën dat onder normale omstandigheden in een regio aanwezig is. Door de uitkomst van alle regio's bij elkaar op te tellen wordt voor de gehele WBE het aantal reeën bepaald dat hier onder goede leefomstandigheden aanwezig kan zijn.

Het op deze manier gevonden aantal dient als leidraad voor het beheer.

Aanvullende gegevens zijn:

- de voorjaarsstelling in WBE-verband
- de tellingen gedurende het gehele jaar
- de gewichten van de geschoten dieren.

BEHEER

Het is op deze manier mogelijk om bij benadering de jaarlijkse aanwas te bepalen. De jaarlijkse aanwas minus het valwild zal door regulatie moeten worden verwijderd om de stand op gelijk niveau te houden.

Met deze methode is het ook mogelijk om binnen een beheergebied per jachtveld het afschot te bepalen in verhouding tot andere jachtvelden binnen het gebied.

Het totale afschot kan gewijzigd worden door het referentiegetal te verhogen of te verlagen. Hierbij gaat men er van uit de het gewijzigde afschot gerechtvaardigd is door veranderende omstandigheden. Dit kan dan van jaar tot jaar beoordeeld worden.

In uitzonderlijke gevallen kan de WBE, meestal op advies van de (ree)wildcommissie, anders beslissen.

PRAKTIJK

Een rekenvoorbeeld van bovenstaande werkwijze.

Binnen een WBE is een verzoek gekomen voor afschot. De jachthouder heeft in het verleden wel eens een afschotvergunning gehad maar vindt dat dit elk jaar afgegeven moet worden!

Case:

- - het jachtveld van de jachthouder is 167 ha groot
- - de dekking waar reewild kan verblijven (= gemengd bos) bedraagt 6 ha
  - van de 6 ha dekking ligt 4 ha aan een recreatiegebied met wel voldoende voedsel maar geen rust
  - 2 ha loofbos met ondergroei en veel rust

Bovenstaande gegevens kan men ter plaatse in het veld met de jachthouder beoordelen.

Oplossing:

4 ha x dekking in de winter	6 =	+ 24 punten
4 ha x voedsel in de winter	6 =	+ 24 punten
4 ha x GEEN rust	min 20 =	- 80 punten

		- 32 punten

Bij negatief puntenaantal altijd 0 punten noteren = 0 punten

2 ha x dekking in de winter	6 =	+ 12 punten
2 ha x voedsel in de winter	6 =	+ 12 punten
2 ha x WEL rust	plus 10 =	+ 20 punten

		+ 44 punten

Totaal in dit jachtveld van 167 ha zijn dus $0 + 44 = 44$ reepunten te behalen.

Stel dat binnen de totale WBE er gemiddeld per ree 50 punten behaald moeten worden. Dit jachtveld komt dan NIET voor reewildafschot in aanmerking.

Als ca. 25% kan worden afgeschoten dan zouden 200 punten behaald moeten worden voor 1 afschot per jaar.

ADVIES: Negatief advies van (ree wildcommissie aan WBE-bestuur.

Op deze manier kan men het hele gebied van een WBE inventariseren. Zodoende komt men ook binnen de WBE tot een totaal aantal reepunten.

Per veld zal men zeker in conflictsituaties de nodige tijd en zorg moeten besteden aan de 3 beoordelingscriteria om een zo objectief mogelijk advies te kunnen geven. Deze inventarisatie gebeurt het liefst in het bijzijn van de jachtveldhouder.

De mogelijkheid om aan de hand van de voorjaarstelling het aantal niet geziene reeën (welk percentage ziet men wel??) terug te rekenen.

Bijvoorbeeld:

Men heeft de WBE geïnventariseerd en is gekomen tot een optelsom van 7.885 reepunten : 50 punten per ree = 158 reeën kunnen er zijn.

Er zijn geteld 107 reeën, dan zou $158 - 107 = 51$ reeën niet zijn gezien. Bij de jaaropgave per veld zullen deze ± 158 reeën er wel uitkomen.

Voor bovengenoemde voorbeelden is het model 'Gelderse Achterhoek' een goed, bruikbaar en praktisch model gebleken wat gedurende 6 jaar zijn waarde en nut reeds heeft bewezen in een WBE in de Gelderse Achterhoek.